

Skautské ideály, principy a metody uplatňované ve výchově dětí mladšího školního věku

Lenka Filípková

Bakalářská práce
2009

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav pedagogických věd
akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka FILÍPKOVÁ**
Studijní program: **B 7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Skautské ideály, principy a metody uplatňované ve výchově dětí mladšího školního věku.**

Zásady pro vypracování:

Shromáždění odborně orientované literatury k danému tématu.
Prostudování metodologické literatury ve vztahu k uplatněným metodám výzkumu.
Výběr vhodné skautské organizace.
Uskutečnění vlastního výzkumného šetření.
Vyvození závěrů formulovaných na základě prozkoumání dané problematiky.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BŘICHÁČEK, V. Junák na přelomu století. Praha: Junák- svaz skautů a skautek ČR, 2001. ISBN 80-86 109-56-9.

BŘICHÁČEK, V. Poselství skautské výchovy. Liberec: Skauting, 1991. ISBN 80-85421-02-x.

SVOJSÍK, A. B. Základy junáctví. Praha: Merkur, 1991. 3. vydání. ISBN 80-7032-001-x.

ŠIMÁNEK, J. Skauting -- jeho podstata, význam a ethika. Praha: Rebcovo nakladatelství, 1946. 2. vydání.

BŘICHÁČEK, V. Skautské putování po stezce životem. Praha: FONS, 1995.

MIOVSKÝ, M. Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1362-4

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Mgr. Svatava Kašpárková, Ph.D.

Ústav pedagogických věd

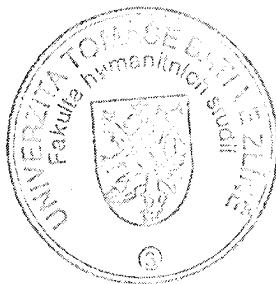
Datum zadání bakalářské práce:

16. února 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. května 2009

Ve Zlíně dne 16. února 2009

L.S.

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 4.5.2009

..... Filipková Hejka

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může se zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Ve své bakalářské práci se zabývám problematikou skautské výchovy. Teoretická část je věnována výchovnému procesu a volnému času, právě z pohledu skautingu. Nadcházející kapitola pojednává o historicky - filozofických východiscích skautského hnutí. Podrobný rozbor pak patří myšlenkovým základům skautingu, kterým je věnována další kapitola.

V praktické části se snažím za použití metod kvalitativního výzkumu najít odpověď na otázku, jakým způsobem formuje skauting mravní výchovu, zda tento způsob garantuje kvalitu výchovného přístupu, který se odráží ve formování dětí. Díky získaným poznatkům bych ráda poukázala na to, že díky správnému skautskému vedení a působení na mládež, může dojít k obohacení osobnosti jedince, konkrétně k prohloubení jejich sociálních dovedností a praktických zručností. A právě v tom vidím přínos mojí práce.

Klíčová slova: skauting, skautský vedoucí, mladší školní věk, vlastnost

ABSTRACT

The aim of my study is scout education. The theoretical part is devoted to educational process and leisure time from the perspective of Scouting. Coming chapter discusses the historical – philosophical solutions of scouting movement. Detailed analysis belongs to the basics strategy of scouting and is discussed in the next chapter. Practical part is focused on the qualitative research methods. Due to these methods I try to find answer the question if scoutings affect morality and whether this method guarantees quality of the educational approach that is reflected in the shaping of children. My collected results shows that good scouting management and influence on the youth can improve personality of subject (individual) concretely their social and practical skills.

Keywords: Scouting, scoutmaster, younger than school age, feature (property)

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Ing. Svatavě Kašpárkové Phd. za odborné vedení mé bakalářské práce, za její trpělivost, ochotu a podnětné rady. Mé poděkování patří také všem skautům a skautkám z vyškovského skautského střediska a v neposlední řadě i mým rodičům za jejich podporu při mém studiu.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VÝCHOVNÝ PROCES A VOLNÝ ČAS Z POHLEDU SKAUTINGU	11
1.1 OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA VOLNÉHO ČASU	11
1.2 RODINA A SKAUTING	13
1.3 CHARAKTERISTICKÉ ZVLÁŠTNOSTI DĚTÍ MLADŠÍHO ŠKOLNÍHO VĚKU	15
1.3.1 Tělesné změny	16
1.3.2 Psychosociální změny	16
2 HISTORICKO- FILOZOFICKÁ VÝCHODISKA SKAUTSKÉHO Hnutí	18
3 MYŠLENKOVÉ ZÁKLADY SKAUTINGU	23
3.1 PODSTATA SKAUTINGU	23
3.2 VÝCHOVNÉ CÍLE SKAUTSKÉHO Hnutí.....	25
3.3 PROBLEMATIKA MORÁLKY A TVORBY HODNOT V PROCESU SKAUTSKÉ VÝCHOVY	26
3.4 SKAUTSKÁ METODIKA	29
3.5 OSOBNOST SKAUTSKÉHO VŮDCE - VYCHOVATELE MLÁDEŽE	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
4 METODIKA VÝZKUMNÉ ČÁSTI	33
4.1 ORGANIZACE SKAUTSKÉHO Hnutí - CHARAKTERISTIKA SKAUTSKÉHO STŘEDISKA VYŠKOV	33
4.2 VÝBĚR VÝZKUMNÉHO VZORKU	35
4.3 CÍL VÝZKUMU	35
4.4 METODY SBĚRU DAT A INTERPRETACE DAT	35
5 VYHODNOCENÍ VÝZKUMU	37
5.1 SHRNUTÍ.....	45
5.2 DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	45
ZÁVĚR	47
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48
SEZNAM OBRÁZKŮ	50
SEZNAM TABULEK	51
SEZNAM PŘÍLOH	52

ÚVOD

Má bakalářská práce vychází ze základů skautingu. Toto téma jsem si vybrala z důvodu, že jsem působila jako vedoucí skautského oddílu světlušek a vlčat a sama jsem byla členkou skautského oddílu ve Vyškově. Dalším důvodem je pak i problematika mravní výchovy, která je dle mého názoru v dnešní uspěchané době velmi důležitá a často opomíjená a skauting o mravní výchově uvažoval již od svého počátku. Cílem mé práce je zjistit, jakým způsobem skauting ovlivňuje mravní výchovu a jak se podílí na jejím rozvoji.

Práce je rozdělena na dvě základní části. Tedy na část teoretickou a praktickou. První kapitola teoretické části je věnována výchovnému procesu a volnému času z pohledu skautingu, kde je rozebrána definice pojmu volný čas, jeho funkce a charakteristika pojmu skupina. Dále se v této části nachází definice pojmu rodina, charakteristika jejích forem, rozbor jejích funkcí a možnosti spolupráce rodiny se skautskou organizací. Součástí jsou také charakteristické zvláštnosti dětí mladšího školního věku. Ve druhé kapitole se zabývám popisem historicky – filozofických východisek skautského hnutí a kritickými časovými mezníky, které měly vliv na existenci skautingu. Třetí kapitola obsahuje podrobný rozbor myšlenkových základů skautingu. Tedy podstatu, výchovné cíle skautského hnutí, problematiku morálky a tvorby hodnot v procesu skautské výchovy, skautskou metodiku a popis osobnosti skautského vůdce – vychovatele mládeže. V praktické části jsem využila kvalitativních metod výzkumu. Konkrétně – metodu rozhovoru.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VÝCHOVNÝ PROCES A VOLNÝ ČAS Z POHLEDU SKAUTINGU

Podle Grecmanové (2002, str. 125 - 126) je cílem výchovného procesu harmonický vývoj jedince po stránce tělesné i duševní. Je součástí jednotlivých životních etap a můžeme rozlišovat výchovný proces v prostředí rodiny, školy a mimoškolní činnosti.

Břicháček (2001, str. 42) také uvádí, že „*děti jsou ve svém vývoji ovlivňovány třemi momenty: rodinou – školou - programem ve volném čase.*“

Do výchovy se promítá celé naše osobnost, nelze ji provádět pouze mechanickými činnostmi, ale je třeba zapojit všechny stránky člověka - psychické i fyzické, rozum i cit. Dnešní doba klade velký důraz na všestrannou výchovu, kterou se skauting snaží respektovat.

Podle Šimánka (1946, str. 132) si „*nelze představit lepší způsob péče o mládež, než naučiti ji, jak pečovat sama o sebe a pomáhat druhým, naučiti ji stát na vlastních nohách a ukázat, jak možno se stát nezávislým na jiných.*“

1.1 Obecná charakteristika volného času

Podle Grecmanové (2003, str. 171) se výchova prolíná do všech oblastí lidské činnosti, proto zřejmě vyvstala potřeba vzniku institucí volného času, které mají napomáhat a vzájemně působit při výchově. Tyto výchovné instituce plní řadu výchovných i vzdělávacích cílů a snaží se uspokojovat důležité společenské, ale i individuální potřeby. Tyto instituce pak mohou být státní, soukromé nebo církevní.

Pávková (1999, str. 13) chápe pod pojmem volný čas odpočinek, zábavu, dobrovolné společenské činnosti, které jsou vyloučeny z vyučovacího procesu a jejich výběr záleží pouze na osobě každého jedince. Dále uvádí, že způsob trávení volného času je odvozen od životního stylu a systému hodnot, které si jedinec v průběhu života osvojuje. Při výběru aktivit pak svou prvotní roli zastává rodina, následně vrstevníci, masmédiá a vlastní zájem.

Grecmanová (2003, str. 172) pak chápe volný čas jako časovou osu, během které jedinec naplňuje své potřeby a zájmy.

Volný čas naplňuje řadu funkcí, kterými při respektování můžeme optimálně působit při výchově.

Grecmanová (2003, str. 173) uvádí tři funkce volného času:

1. Relaxační, odpočinková
2. Zábavná - Vlastní realizace potřeb
3. Rozvojová - Rozumový a citový rozvoj

Podle Pávkové (1999, str. 39 - 41) jsou to pak funkce:

1. Výchovné, vzdělávací
2. Zdravotní
3. Sociální
4. Preventivní

I Grecmanová (2003, str. 173) se zmiňuje, že volný čas neplní pouze funkci rekreační nebo výchovnou, ale že jej lze využít jako vhodný prostředek prevence sociálně patologických jevů.

Jak uvádí Danek (2007, str. 85), podílí se volnočasové aktivity také na sebehodnocení a motivují jedince k efektivním podmínkám rozvoje.

Během volnočasových aktivit většinou dochází také k vytvoření skupin, které jsou důležité z hlediska potřeby sociálních kontaktů. Jedinci se identifikují s vrstevnickými skupinami, které uspokojují jejich potřeby. V prvopočátku jde většinou o skupiny kamarádů stejného věku a pohlaví. (Vágnerová, 2005, str. 292 - 293)

Podle Paulínové (1998, str. 57 - 58) je skupina jakékoliv společenství lidí, které u nich vytváří pocit sounáležitosti. Skupiny mají své znaky, kterými jsou vzájemnost mezi členy, vytváření společných cílů, soudržnost se skupinou, hierarchie, hodnoty, normy. Každý člen zastává ve skupině určitou pozici, kterou ovlivňuje také osobnost jedince, jeho sebe prosazování, seberealizace a charisma. Pozice se mohou měnit stejně jako dynamika skupiny což znamená, že se uvnitř může měnit hierarchie a mohou vznikat nové vztahy.

Skupiny lze rozdělit na formální a neformální. Dále lze tvrdit, že skupiny mají své cíle, které však nemusí odpovídat společenským normám. Takto můžeme označit gangy, party a podobně. Vrstevnické skupiny jsou v dětském věku ještě poměrně nestálé, ale postupem si upevňují svou stabilitu a soudržnost. Jde o skupiny, se kterými se jedinci ztotožňují, dodržují jejich pravidla a vytváří si zde nové vztahy. (Kraus, 2001, str. 132 - 133)

Skupiny se zprvu tvoří volně, příležitostně za účelem nějaké hry. Postupem však dochází ke specifikaci skupin, k vytváření pravidel, upevňování vztahů a sociálních rolí, což lze chápat jako přijímání určitých vzorců chování. (Břicháček, 1995, str. 84)

Již během tvoření skupin přebírají aktivnější jednotlivci jejich vedení. Tento jev je znám jako lidstvo samo. Již v pravěku měly kmeny své náčelníky. Jde o přirozený proces skupiny. (Paulínová, 1998, str. 71)

I skauting využívá skupin - oddílů. Oddíl chápe jako soudržnou skupinu jedinců, ve kterém se uskutečňuje skautský program, a která umožňuje při společných činnostech utvářet dobré vztahy. Oddíl by do jisté míry měl také napravovat nedostatky, které si děti přináší z rodin a škol. (Břicháček, 1991, str. 41, 46)

1.2 Rodina a skauting

Literatura nám nabízí velké množství definic pojmu rodina, které se více či méně od sebe odlišují. Podle Grecmarové (2003, str. 7 - 8) lze rodinu chápat jako nejlepší činitel k uchování, rozšíření lidské civilizace a jako fungující jednotku, která je v neustálé interakci. Tento operační systém, kdy jádro rodiny tvoří rodiče a děti, označujeme jako malou rodinu. Součástí rodiny jsou však také příbuzní, kteří vytváří velkou rodinu. Matějček (1994, str. 15) chápe rodinu jako nejstarší lidskou instituci, která vznikla z potřeby ochraňovat a připravovat děti pro život. Podle Možného (2002, str. 13) je rodina instituce, jejímž cílem je vytvářet soukromý prostor, který chrání své členy a nebrzdí jejich pokrok či vývoj.

Podle Grecmanové (2003, str. 11, 13) rodina plní řadu funkcí, které jsou závislé na společenských a rodinných podmínkách. Funkce jsou tak ovlivněné politikou, kulturou, životním stylem, konzumním způsobem života, vztahy v rodině, velikostí rodiny, vzděláním rodičů a celou řadou dalších faktorů. Rodina by měla plnit tyto funkce:

- reprodukční
- ekonomické
- emocionální
- výchovné

Rodina jako první instance výchovného působení značně a neopomenutelně formuje osobnost jedince. Je na každém rodiči, jaký styl výchovy si vybere, ale neměl by opomínat dětskou osobnost, ale naopak ji akceptovat.

V dnešní době se setkáváme s celou řadou typů rodin, ať jde o funkční, zdravou rodinu či o problémovou, která potřebuje při plnění svých funkcí určitou pomoc.

Podle Grecmanové (2003, str. 23) existují rodiny:

1. vlastní - v níž je pokrevní spojení rodičů s dětmi
2. nevlastní - náhradní
3. úplné - jsou tvořeny oběma rodiči a dětmi
4. neúplné - v těchto rodinách žije dítě pouze s jedním z rodičů
5. zdravé - rodiny plní všechny své funkce
6. dysfunkční - problémové, v níž nejsou některé funkce plněny

Danek (2007, str. 74) uvádí, že děti získávají svou identitu právě v rodině, která jim vysvětluje podstatu lásky a ochoty. Každá rodina má vytvořený vlastní systém hodnot, který se snaží předat svým dětem. Postupem si i dítě začíná vytvářet svůj osobní žebříček hodnot. Rodina jedince provází celým životem a dává mu základy pro život ve společnosti. Rodina dává dítěti do vínku to, jak si utvářet vztahy s ostatními, jak komunikovat na poli pracovním i osobním.

Matějček (1986, str. 175 - 176, 180 - 181) se v souvislosti s rodinou zmiňuje také o domovu, který je velmi důležitou a vzácnou věcí, která je jednou z hlavních podmínek zdravého dětství. Domov označuje za místo, ve kterém se dítě cítí dobře, bezpečně, jde o prostor, ve kterém má jedinec vhodné podmínky potřebné k utváření své osobnosti. Dále se zmiňuje, že domov netvoří pouze materiální podmínky, ale především je tvořen lidmi - rodiči. Velmi důležitou úlohu rodiny vidí Matějček v citové výchově, která patří do každodenního života a zakládá se na vztahu vychovávaného a vychovatele. Podstatou je naučit dítě lásce k druhým. Umět mu dát najevo, že jej máme rádi, avšak pozor na rozmazlování. Cílem je vysvětlit mu, že není na světě sám a povzbudit u něj přátelské vztahy k druhým.

Jak uvádí Břicháček (2001, str. 53 - 54), je pro skauting velmi důležitá spolupráce s rodinou. Jelikož rodina vytváří citovou jistotu dětí a formuje jejich osobnost, je velmi

důležité, aby rodiče nebyli pouze informovaní o činnosti jejich ratolestí, o plánech výprav či táborů, ale také o výchovných záměrech. Znalost rodinné situace může mnohdy napomoci při pochopení chování dítěte. Tato spolupráce má význam také proto, že může posílit vztahy mezi rodiči a dětmi. Nejde jen o pasivní spolupráci, společné programy a činnosti zvyšují motivaci rodičů, věnovat se svým dětem a podněcovat v nich vhodné výchovné aktivity a dát jim tak najevo, že mají zájem o jejich život.

1.3 Charakteristické zvláštnosti dětí mladšího školního věku

Vágnerová (2005, str. 237) dělí školní věk na:

1. raný – 6 - 9 let
2. střední - 9 - 12 let
3. starší - období druhého stupně základní školy

Období raného a středního školního věku je chápáno jako klidové období, kdy dochází k všestrannému rozvoji jedince.

Podle Matějčka (1998, str. 78 - 79) je mladší školní věk obdobím dozrávání, utváření, zranitelnosti. Charakteristické pro toto období je rozvíjení duševní stránky jedince a zapojení se do školního procesu.

Jak uvádí Vágnerová (2005, str. 236) s nástupem do školy se dítě stává oficiální součástí společnosti, vůči níž začíná přebírat odpovědnost.

Podle Břicháčka (1995, str. 81) v tomto období do života dětí vstupuje výrazný činitel výchovného působení a to je škola. Na dítě jsou kladeny nové požadavky jak ze strany školy, tak ze strany rodičů. Dosud bezstarostná dětská hra se dostává do pozadí a dítě je nuceno věnovat se činnostem, které ho mnohdy nemusí těšit. Důležitý prvek je i adaptace dítěte na nové prostředí. Mnohdy se může stát, že se dítě dostane do sociální izolace, což nepříznivě působí na jeho osobnost.

Školní zralost posuzuje dětský lékař. U dítěte se sleduje tělesná, psychická a sociální zralost. (Paulínová, 1998, str. 37)

1.3.1 Tělesné změny

Podle Pokorné (1998, str. 77) se tělesný vývoj dítěte posuzuje podle výšky a váhy. Průměrná výška a váha u šestiletých je přibližně 117cm a 21,5kg. V dalších letech děti vyrostou každý rok přibližně o 5cm a přiberou o 3kg. Rozdíly mezi dívkami a chlapci dosud nejsou velké. Dětský růst je samozřejmě podmíněn i geneticky.

Jak uvádí Břicháček (1991, str. 49 - 50), jsou děti v období mladšího školního věku velmi čilé, nevydrží dlouho na jednom místě, potřebují mezi jednotlivými činnostmi uvolnění a odpočinek. Postupem času se však zklidňují a umí se lépe koncentrovat.

1.3.2 Psychosociální změny

Jak uvádí Vágnerová (2005, str. 261), začínají být děti v tomto období odolnější vůči zátěži a jejich city se prohlubují a stabilizují.

Podle Paulínové (1998, str. 37) jsou děti doposud ve svém duševním vývoji rozpolcené. Na jedné straně u nich dosud převládá fantazie a hra, na straně druhé jsou vystaveny povinnostem, které na ně klade škola.

Pozornost vyspívá natolik, že dítě je schopno se soustředit na jednu věc, vytěsnit nepodstatné podněty a vědomě si vybírat podněty, které jsou pro něj důležité. Vývoj myšlení a úmyslného zapamatování je také na vzestupu. (Matějček, 1998, str. 79)

Podle Vágnerové (2005, str. 242) dochází v uvažování dětí k tomu, že přechází do stádia logických operací. Rozvíjí se autoregulace, sebehodnocení, způsoby řešení problémů. Také se u jedinců rozvíjí emoční inteligence, která jim umožňuje porozumět svým citům.

Podle Břicháčka (1991, str. 50) se prohlubují i rozumové schopnosti. Děti získávají řadu nových informací ve školním procesu a navíc se u nich začíná projevat zájem o nové informace.

Dále Břicháček (1995, str. 83) uvádí, že kolem 9. roku děti začínají hodnotit také své schopnosti a dovednosti. V tomto věku také rychle roste slovní zásoba a děti jsou velmi tvořivé. Dále probíhají velké změny v sociální a mravní oblasti. Jde o období vytváření skupin a part.

Do popředí se začíná dostávat potřeba kolektivu, být jeho součástí a vytvářet partnerské skupinky. Dále se začínají utvářet vlastnosti osobnosti a projevuje se individualita dětí. (Břicháček, 1991, str. 51)

Podle Matějčka (1986, str. 226 - 227) se v období mladšího školního věku u dětí také do značné míry rozvíjí smysl pro humor.

Podle Břicháčka (1991, str. 52) dochází v tomto období k velmi rychlému citovému růstu, což má za následek ovlivnitelnost, zranitelnost a náladovost jedinců.

2 HISTORICKO - FILOZOFICKÁ VÝCHODISKA SKAUTSKÉHO Hnutí

Historie skautingu je spjata s celou řadou výchovných koncepcí z nich nejzajímavější je renesanční myšlenka obnovy ducha i těla, návrat k přírodě, obnovení přístupů k výchově.

Snahou renesančních autorů bylo vymanit výchovu z vlivu scholastiky. Francois Rabelais se ve své knize o Gargantuovi a Pantagruelovi zabýval požadavkem na přirozenou výchovu, která má být v souladu s přírodou. (Svojsík, 1991, str. 15) Podstata Rabelaisovi teorie výchovy spočívala především v rozvoji osobnosti za předpokladu respektování jeho přirozeného vývoje a v přípravě člověka pro život. (Cipro, 2002, str. 333 - 334) Rabelais kladl důraz na výchovu rozumovou, tělesnou, přírodovědnou i humanitní. Důležitost viděl také v propojení studia, práce a zábavy. (Cipro, 1984, str. 132)

Podle Svojsíka (1981, str. 16) se na poli výchovy stal velmi důležitou, víceméně nepostradatelnou osobností Jan Amos Komenský, který souhlasil s myšlenkami Rabelaise. Jak uvádí Kasper (2008, str. 11), věnoval se Komenský ve svých pansofických dílech myšlenkami na nápravu společnosti právě prostřednictvím výchovy a vzdělání. Smyslem Komenského filozofie byla všestranná výchova dítěte, která umožňovala poznání všeho nutného pro život s důrazem na přirozenou výchovu navracenou zpět do přírody. (Cipro, 1984, str. 156) „*Příroda nic netiskne ven, leč co uvnitř uzraje a samo chce vyrazit. Neboť nenutí ptáčka opustit vejce, dokud se údy náležitě nevytvoří a nezesílí, ani ho nenutí k letu, dokud nevidí, že má peří, ani ho nevyhání z hnízda, dokud neuvidí, že umí létat atd..*“ (Patočka, 1958, str. 145) Právě Komenského všestranná výchova měla velký význam, neboť se netýkala pouze vědomostí, ale jejím cílem bylo propojení teorie s praxí. Vědomosti totiž nejsou nejdůležitější pro výchovu, ale je to i rozvoj mravního vědomí, ctností, charakteru. (Cipro, 1984, str. 158 -159, 162) Komenského snahy nesměřovaly k výchově k určitému postavení ve společnosti, ale spočívaly v principu naučit všechny, všemu, k všeobecné lidské vzdělanosti. (Kasper, 2008, str. 18) „*Člověk je všechno a nic. Když se rodí, není sám od sebe nic. Je vším z úmyslu Boha, který ho vytvořil k svému obrazu, a dobrou výchovou, která ho má dotvářet dále. Je-li člověk veden ke všemu, stává se vším, jestliže k ničemu, ničím.*“ (Komenský, 1992, str. 46) Komenský přikládal také velký význam důležité složce výchovy a to principu mravní výchovy, která kladla důraz na

lidskost a měla být podle něj uskutečňována již od útlého věku dítěte. (Cipro, 1984, str. 166 - 167) „*Základem světa mravního nechť je totožnost čili stejnost lidské přirozenosti, jež požaduje, aby všichni lidé žili lidsky a nikoli tupě jako zvířata. To nastane tehdy, jestliže se všichni lidé (ať už si každý žije v jakémkoli postavení nebo podmínkách) naučí žít rozumně a moudře.*“ (Komenský, 1992, str.189)

Další osobností, která prosazovala přirozenou výchovu podobně jako J. A. Komenský či F. Rabelais, byl Jean Jacques Rousseau, který svým dílem Emil čili o výchově volal po novém způsobu výchovy, jejíž podstatou nebylo učit, ale vychovávat. (Svojsík, 1991, str. 16) Jak uvádí Störig (1991, str. 271), spočívala základní myšlenka Rousseauovi výchovy především v tom, že člověk přicházející na tento svět je od přírody dobrý a teprve vlivem společnosti se kazí. „*Všechno je dobré, jak vychází z rukou původce všech věcí; všechno se znetvořuje v rukou člověka.*“ (Holická, 1967, str. 52) I Kasper (2008, str. 63 - 64) se zmiňuje o Rousseauově požadavku, aby dospělí příliš nezasahovali do výchovy, ale pouze ji podporovali. „*Přicházíme na svět slabí a potřebujeme sílu, přicházíme na svět bez ničeho a potřebujeme pomoc, přicházíme na svět nerozumní a potřebujeme schopnost úsudku. Všechno, čeho se nám při narození nedostává a bez čeho se jako dospělí neobejdeme, nám dává výchova. Této výchovy se nám dostává od přírody, od lidí i od věcí. Vnitřní vývoj našich schopností a našich orgánů, toť výchova poskytována přírodou, abychom se naučili obracet tento vývoj ve svůj prospěch, o to pečuje výchova, již nám dávají lidé.*“ (Holická, 1967, str. 53)

Důležitou osobnost v historii skautingu představoval americký spisovatel a malíř Ernest Thompson Seton, obdivovatel indiánského způsobu života založeného na soužití s přírodou. Již před vznikem skautingu byl vůdcem Woodcraft Indians, kde vychovával mladé hochy k životu ve volné přírodě. Jeho výchova byla založena na důvěře, úctě, lásce a na tom, že mládež si získá, pokud jí nabídnete to, co má ráda. (Plajner, 1992, str. 25) „*Nastala doba, kdy se celý národ obrací k životu v přírodě a hledá v něm tělesné ozdravení, tak důležité pro trvalé národní bytí, začíná konečně chápat to, co přemýšliví lidé dávno vědí, že nejdéle živi jsou ti, kdo žijí nejbližší půdě, tj. ti, kdo žijí prostým životem pradávných dob, oproštěným od všech nedostatků, na nichž tehdy měla rozhodující podíl nevědomost.*“ (Seton, 2003, str. 9) Ve své knize Kniha lesní moudrosti postavil jako ideál indiána nezkaženého civilizací a vytvořil ucelený výchovný systém pro děti i dospělé.

Nejdůležitějším cílem Setonovi výchovy byla podpora morálních, fyzických i intelektových vlastností jedince. (Svojsík, 1991, str. 20 - 22)

Řadu Setonových romantických myšlenek převzal i anglický generál, zakladatel světového skautingu sir Robert Baden Powell, spojil je se svými myšlenkami a vytvořil ucelený výchovný a organizační systém, do kterého vnesl jako voják i branné prvky. Na svých zkušenostech a Setonových myšlenkách založil systém „scouting“, který odpovídal duchu mládeže. Jeho cílem byla výchova nové civilizace, která má svůj život zasvětit nové idey a bude se snažit nalézt všechny cesty k dosažení cíle. Důležitá myšlenka R. B. Powella spočívala v principu rytířství, jejímž cílem byl život v ušlechtilosti a záslužnosti. I skautské heslo „Buď připraven“ a skautská povinnost vykonat alespoň jeden dobrý skutek denně má svůj původ v japonském rytířství, kde samurajové zastávali vysoké morální stanovisko. (Svojsík, 1991, str. 22, 28)

Záhy po prvních úspěších skautského hnutí vyvstala také potřeba o obnovu výchovy dívek. Bylo jasné, že výchova dívek má také velký význam, jen bylo důležité, nalézt nové způsoby práce s nimi. V čele tohoto hnutí stála v Anglii Agnes Baden Powellová. (Svojsík, 1991, str. 31)

Hlavní zásluhu na vzniku a rozvoji českého skautingu měl středoškolský profesor Antonín Benjamin Svojsík, který se během svých cest po světě zajímal o výchovné systémy jiných národů. Myšlenky R. B. Powella jej natolik zaujaly, že založil skautské hnutí i u nás. Samozřejmě musel skauting přizpůsobit našim podmínkám a místo názvu „Skaut“ použil termín „Junák“. V roce 1911 vytvořil 1. oddíl ze žáků reálky a začal s nimi plnit skautský program. Rok poté již pořádal první skautský tábor v Lipnici. (Svoboda, str. 9, 11, 12, 1994) *„Idylicky krásné scény ze života skautů v lesích, ušlechtilost, bezvadnost vystupování, opravdovost v každé práci ať duševní ať tělesné, horlivost v konání dobra, energie a čistá, jasná duše zářící z jejich očí, nepřipouštění ani zdání klamu. Toť jsou nepopíratelně skvělé výsledky silné výchovy v přírodě, jež byla mým dávným ideálem.“* (Svojsík, 1991, str. 7)

Obavy o přijetí junáctví záhy mizely a veřejnost byla z tohoto hnutí nadšena. Počátky junáctví však byly poznamenány 1. Světovou válkou. Svojsík se však válkou nedal odradit. Pokračoval v činnosti, společně s ostatními se pokoušel sjednocovat snahy na uchování

skautské podstaty a velkou pozornost věnoval výchově nových vůdců. (Svoboda, 1994, str. 18)

Velmi kritickým pro Československou republiku a i pro skauting byl rok 1938, kdy fašistické Německo stále více útočilo na naši zemi. Tento rok byl nepříjemným i z důvodu smrti A. B. Svojsíka, který po své cestě do Ruska dostal zápal plic a i přes lékařskou pomoc zemřel. Toto období bylo charakteristické nejistotou, obavami o budoucnost. Řada činovníků se připravovala na přechod do ilegality a na odbojovou činnost. V roce 1939 pak byl vydán zákaz činnosti skautu. Junáckou myšlenku se tak snažili jedinci šířit pomocí literatury. Důležitou osobností v tomto období byl Jaroslav Foglar, který vyrůstal ve skautském duchu, a jeho knihy se staly velmi populárními. Morální síla a vliv junácké výchovy dávala jedincům naději na lepší zítřky. Tisíce junáků dodržovalo myšlenku milovat svou vlast a sloužit jí v každé době a zapojili se do boje proti okupantům. (Svoboda, 1994, str. 52, 54, 59)

Květen 1945 byl rokem obnovy skautu a jeho činnosti. Jeho popularita opět stoupala. Toto období však nemělo dlouhého trvání. V roce 1948 docházelo ke snahám o začlenění Junáka do Svazu mládeže, samozřejmě s úplně jiným ideovým posláním. Proti této koncepci se skaut bránil, avšak marně. Výsledkem byl opětovný zákaz činnosti a Junák byl představován jako úhlavní nepřítel státu. V 50. letech pak byla řada osob odsouzena za nezákonné organizování Junáku. (Svoboda, 1994, str. 96, 139 - 140)

Rok 1968 byl rokem nadějí a zklamání. Junák v tomto roce rychle obnovoval svou činnost a již během prvních měsíců vznikaly nové oddíly, budovaly se nové klubovny, opět se pořádaly tábory. V roce 1970 však totalitní vedení vlády rozhodlo, že ukončí činnost Junáka. Opět se někteří jedinci rozhodli pokračovat dál v ilegální činnosti i přes riziko trestů, které jim hrozily. Až Sametová revoluce v roce 1989 umožnila opětovné obnovení Junáka. Většina činovníků rychle zahájila svou činnost a navázala na tradici. (Svoboda, 1994, str. 168, 210)

To vše a mnohem víc se podílelo na rozvoji skautského hnutí. Celá řada událostí, které provázely skautské hnutí, poukazuje na obrovskou životnost a přetrvávající sílu této světové organizace. Svou podstatou, ideami, metodikou skautská myšlenka přežila řadu velmi těžkých časů. Přes veškeré zákazy, likvidace, hrozby vězením se vždy Junáci

postavili opět na nohy a začali od nuly ve své činnosti. To vše ukazuje na velmi silné výchovné základy a na vysoké morální vlastnosti. Velký rozmach, který skaut vždy zažil, vypovídá o tom, že již nejde pouze o výchovné hnutí, ale o životní styl. Častokrát znamenala skautská práce jednání proti duchu doby, vést mládež k trvalým hodnotám, ke smysluplnému životu nebylo nikdy nikterak jednoduché a i přes veškeré komplikace se skaut nikdy nevzdal svých hodnot.

3 MYŠLENKOVÉ ZÁKLADY SKAUTINGU

Výchovné myšlenky, které se staly podkladem pro vytvoření skautského hnutí, jsou obsaženy v knize Roberta Baden Powella „Scouting for Boys“. Systém práce s dětmi a mládeží je velmi dobře propracovaný a má stanoveny hlavní i dílčí cíle a klade na své členy nároky, co se plnění úkolů a zkoušek týče. Neopomenutelná je nejen metodika, ale také idea skautingu. Formulací zákona a jeho dodržováním se u dětí rozvíjí humanitní stránka jejich charakteru.

3.1 Podstata skautingu

Skauting je celosvětové výchovné hnutí, jež usiluje o všestranný rozvoj osobnosti s přihlédnutím na věk i potřeby mladých lidí a snaží se je tak připravit na zvládání složitých životních situací. (Břicháček, 1991, str. 7, 16)

Pojem skauting vymezil Šimánek (1946, str. 10) takto: „*Co je tedy skauting? Nazval bych jej důrazným projevem pudu sebezachování, který zůstal kolektivní lidské bytosti takřka jediný ze všech instinktů, o něž byla poněmáhle oloupena civilizací. Je to především obrodné hnutí osvobozovací úsilí z těžkých pout, jež ukovala člověku v posledních dvou stoletích mechanická a mechanizující kultura.*“

Podle Břicháčka (1991, str. 7) tkví poselství skautské výchovy ve všestranné výchově: „*Je to poselství všestranné výchovy - v kruhu vrstevníků a uprostřed přírody - které jsme přijali od zakladatelů a které máme povinnost rozvíjet a předat budoucím. To, co jsme prožili ve skautském dětství, je v nás plně vtištěno a vede k potřebě předat naši zkušenost dalším generacím děvčat a chlapců. A přitom víme, že výchova je jedním z nejtěžších úkolů, které stojí před člověkem. Musí se řídit hlavou i srdcem, nesmí být pouze mechanickou nápodobou, ale je tvořivou činností, do které se promítne celá naše osobnost, naše dovednosti, schopnosti i poznání.*“

Jak uvádí Břicháček (2001, str. 18) je základním prvkem skautingu jeho opravdovost. Nejde zde hovořit pouze o mimoškolní činnosti, o hře, o volném čase. Skauting v sobě zahrnuje morální a sociální prvky, které pomáhají připravit děti na budoucnost v dospělosti.

Svojsík (1991, str. 48 - 49) vidí skautskou výchovu jako práci s dětmi pomocí her, nenásilnou formou v nich buduje charakterové vlastnosti, jako jsou mravnost, láska, ochota pomáhat. Nejde mu jen o vytvoření výchovného systému, ale jeho myšlenky mají v mládeži vyvolat také zážitky a mají být přizpůsobeny jejich potřebám.

Skauting taky velmi docenil význam věkových zvláštností. Zdůraznil rozvoj citové výchovy ve volném duchu. (Svoboda, 1994, str. 26 - 27)

Podstatou skautování podle R. B. Powella je vychovávat mladé jedince pomocí systému her a cvičení, které jsou přizpůsobeny jejich věkovým i tělesným zvláštnostem, jejich zájmům a přirozenému vývoji. (Svojsík, 1991, str. 41)

Šimánek (1946, str. 14) popisuje skauting takto: „ *Není to již sport, ani tělocvičná organisace, nýbrž škola, stavící mládež i dospělé, z nichž i nejstarší stávají se zde mladými, do středu Matky Přírody, aby zachytili její mocný obrozující rytmus a zladili s ním své bytosti v jasný souzvuk. Fysické síly jsou obnovovány rukou v ruce, v naprosté harmonii, se silami duchovními, intelekt je uváděn v těsnou korespondenci se srdcem, krása se snoubí s pravdou, polarita dospívá svého náležitého vyjádření, vytvářejíc ve vniterné bytosti lidské souměrný a vyrovnaný stav.*“

Podstatným přínosem je členění oddílů do malých skupin - družin. Využívá hru, romantiku přírody, osobnost vůdce jako prostředek výchovy. Cílem je zlepšení vztahů mezi lidmi. (Svoboda, 1994, str. 24)

Přístup k výchově dětí záleží vždy na osobě vychovatele a podstatou je, aby se mládež učila sama pro sebe a nikoli pro ostatní. Skautování má svou výhodu také proto, že je určeno pro mladé všech věkových kategorií, z vesnic i měst. Důležitá je také snaha vychovávat z jedinců řádné občany. (Svojsík, 1991, str. 42)

Podle Břicháčka (1991, str. 16 - 17) můžeme podstatu skautingu nalézt ve skautském slibu, zákoně, hesle, které jsou základním principem skautské výchovy. Jako další principy uvádí světové bratrství a sesterství, které usiluje o mír ve světě. Budováním pevných přátelských vztahů v dětství, pomáháme vzniku dobrých sociálních vztahů v dospělosti, které nám umožňují respektovat svébytnosti osobnosti a napomáhají při udržování míru na zemi. Požadavkem na alespoň jeden dobrý skutek denně, bez nároku na odměnu, u dětí rozvíjíme humanitní stránku jejich osobnosti a rozvíjíme ještě více pozitivní postoj k ostatním.

Skauting se snaží rozvíjet vyšší hodnoty, jako jsou pravda a láska, mravnost. Pomocí vhodných postupů, které jsou přizpůsobeny věkovým zvláštnostem, si klade za úkol, aby jedinci pochopili svou úlohu, kterou zaujímají, aby si uvědomili odpovědnost za sebe sama, za druhé i za přírodu. Pomocí vytváření kladných vztahů, zážitků ve skupině, překonáváním sebe sama, života v přírodě mají pochopit a poznat, co je to mravnost a jak se podle ní chovat. Skautingu nejde o striktní poslušnost, manipulaci, diktování toho, co se má dělat, ale jde mu o demokratickou výchovu. Spoluprací mezi jednotlivci, družinami, oddíly se tvoří zkušenosti na poli demokratického systému. (Břicháček, 1991, str. 18)

Podle Břicháčka (2001, str. 9, 11) zůstává skautská výchova prožitá v dětství zachována až do dospělosti jedince a její zkušenost ovlivňuje i jeho další práci s dětmi. Pro přípravu na úspěšný život nestačí pouze rozvíjení školního vzdělávání, ale důležitou součástí by měla být i výchova sociálních dovedností. Naučit děti empatii, omezovat v nich agresi a egocentrismus, to je také nedílná součást výchovy pro život.

3.2 Výchovné cíle skautského hnutí

A. B. Svojsík vytvořil systém výchovy dětí a mládeže ve volném čase, jehož počáteční cíle spočívaly ve formulaci skautských ctností, jako jsou přátelství, skromnost, sebezdokonalení, mravní zásady, podpora dětské tvořivosti. To mělo mít za následek přeměnu stávajícího systému výchovy, který se jen pramálo přibližoval k potřebám a zájmům nejen dětí, ale i dospělých. (Břicháček, 2001, str. 7)

Podle Plajnera (1992, str. 74) byl cíl junácké výchovy formulovaný vynikajícími českými pedagogy tak, aby byl ve shodě s přáními a s cítěním českého národa.

Výchovných cílů v současnosti dosahuje skauting pomocí propracovaného rámcového programu, který si vytváří každý činovník ve spolupráci s ostatními. Vytváří se celoroční plán akcí a činností, který se dále specifikuje na jednotlivé měsíce. Tento program je při výchově a dosahování cílů velmi dobrým pomocníkem. (Břicháček, 1991, str. 21)

Rámcový program je koncipovaný tak, aby odpovídal nejen vývojovým stádiím, ale i potřebám jedinců. Velké pozitivum skýtá právě systém celoživotní výchovy, který skauting preferuje. (Břicháček, 2001, str. 12)

Hlavním cílem pro budoucnost je naučit jedince žít podle skautského zákona a slibu. Pomoci jim sžít se se společností, naučit je nebrat mravní hodnoty na lehkou váhu, předávat jim zkušenosti a vybudovat v nich kladné vzory. (Břicháček, 1991, str. 9 - 10)

Břicháček (2001, str. 13) uvádí, že: „*nesnáze v životě mladých lidí jsou způsobeny v první řadě nedostatkem rodičovské opory, rozpadem rodin, sníženou sebekontrolou a oslabením základních etických hodnot.*“

Velice důležitým avšak obtížným úkolem skautingu je obnova a rozvoj mravních hodnot, šíření přátelství, upevňování sociálních hodnot. Činovníci se snaží na příkladech ukázat dětem, co je to vlastně morální cítění a jednání. Aby nejen pochopily, co je správné a co špatné, ale aby byly schopny podle toho jednat. Nejde jen o pochopení teorie, ale naopak praxe je podstatou při obnovení mravních hodnot. (Břicháček, 1991, str. 18, 23, 85)

3.3 Problematika morálky a tvorby hodnot v procesu skautské výchovy

Jak uvádí Břicháček (2001, str. 20 - 23), má dnešní mládež před sebou řadu problémů, se kterými musí výchova počítat a musí se jim přizpůsobit. Jsou to:

1. Oslabení rodinné výchovy. V dnešní době není zvláštností, že rodiny neplní své funkce a přibývají nechtěné děti. Tyto pak ztrácí citovou jistotu, která je potřebná pro harmonický rozvoj jedince.
2. Ztráta autorit. Dětem chybí osobní příklad vhodného chování, rodiče polevují v požadavcích na děti, což souvisí se stylem výchovy. Při výchově dětí často chybí důslednost.
3. Uniformita dětí. Uniformita vychází ze stejné práce škol, z televize, z PC. Děti jsou si většinou podobné, nerozvíjí se v nich individualita a dětem chybí jakákoliv vlastní aktivita. Jsou pouze pasivními konzumenty.
4. Záplava poznatků. Na dnešní mládež jsou kladeny poměrně vysoké nároky na vědomosti. Děti jsou přehlcovány poznatky, které však mají pouze mechanicky zapamatované a brzy je zapomínají. Praktičnost při výchově a vzdělávání tak bývá zanedbávaná.

5. Biologické urychlení vývoje. Nejde přehlédnout, že dnešní mládež dospívá dříve, než tomu bylo v minulosti. To s sebou nese řadu komplikací, jelikož biologicky jsou sice jedinci zralí, ale jejich sociální zralost je v počáteční fázi.
6. Zhoršení zdravotního stavu. Dá se předpokládat, že to úzce souvisí se životním stylem a pasivitou dětí.
7. Morální krize. Děti si poměrně rychle všímají, že realita mezi slovem a činem dospělých často bývá mizivá. To se nutně promítá při utváření vlastního názoru a při formování osobnosti.

Všechny tyto body je třeba brát na zřetel. Skauting si plně uvědomuje tyto problémy a usiluje o to, aby se dětem vracel smysl pro hodnoty, aby se naučily respektovat autority a různá pravidla.

Při výchově vyvstává řada otázek. Jednou z hlavních otázek je: Proč děti učit morálním hodnotám? Odpovědí je řada, ale podstatou je, že učit děti uznávat morální hodnoty je tou nejdůležitější součástí výchovy, která nás může udělat šťastnými. Učit tyto hodnoty lze v každém věku, kdekoliv a kýmkoliv. Podstatou ovšem zůstává, aby si jedinci tyto hodnoty osvojili a přijali je za své. (Eyrovi, 2000, str. 8)

Pokud mluvíme o hodnotách, máme na mysli nejen ty nutné, morální, ale i ty, které se týkají našich zájmů a potřeb. Každý jedinec si v průběhu svého života vytváří hodnoty, které jsou typické pro jeho osobnost. Stejně tak i různé skupiny, spolky a organizace mají vytvořen svůj vlastní systém hodnot. Tím se jedinci i skupiny od sebe odlišují. Jako prostředek formování osobnosti působí kodex mravních norem, který má svůj historický kontext vázaný na čas, místo, potřeby a podmínky týkající se jedince. (Kučerová, 1996, str. 91)

Hodnotovou orientaci dětí ovlivňuje životní styl a podmínky rozvoje osobnosti. V prvopočátku dochází k přejímání hodnot a vzorců z rodiny, až postupem si jedinci vytvoří vlastní žebříček hodnot. Tuto hierarchii si lidé vytváří podle toho, jak jsou jednotlivé hodnoty pro ně důležité. (Paulínová, 1998, str. 62, 64)

Podle Grecmanové (2002, str. 111) je jednou z nejdůležitějších složek výchovy právě mravní výchova, jejímž úkolem je utváření morálního vědomí, které má být v souladu se společenskými normami. Morální normy sice nemají platnost jako právní normy, ale jsou součástí společenského vědomí. Jejich dodržování závisí pouze na jedinci a jeho vůli

ztotožnit se s těmito pravidly. Požadavky na morální výchovu se mohou lišit v závislosti na lidech, skupinách, společnosti.

Mravnost bychom tedy mohli označit jako soubor pravidel, podle kterých se jedinci k sobě vzájemně chovají a která přijímají za svá. (Holoušová, 2002, str. 111)

Danek (2007, str. 97) chápe mravní výchovu jako proces formování postojů, vlastností, schopností, citů a přesvědčení mravního charakteru. Výsledkem mravní výchovy je pak mravnost, která se projevuje ve vztahu k sobě samému, k ostatním lidem, věcem a k prostředí.

Podle Kučerové (1996, str. 85) nelze mravnost chápat pouze jako snahu o dobré mezilidské vztahy. Má daleko hlubší podstatu. Morálka se týká celého života, nejen vztahů mezi lidmi, ale i vztahu k přírodě, uspokojování potřeb, vytváření řádu. Mravní výchova svou podstatou pomáhá lidem najít řád v sobě samých a napomáhá jim najít cestu pro život.

Podle Břicháčka (1991, str. 52, 86, 87) je vytvoření morálky dlouhodobý, složitý proces. K utváření morálky dochází v období mladšího školního věku. Tento proces má také své fáze:

1. fáze - Poslušnost. Tato odpovídá 6. – 8. roku. Děti dodržují pravidla, která jsou jim předkládána prostřednictvím rodičů, učitelů, vedoucích kroužků. Dítě o těchto pravidlech mnohdy nepřemýšlí, jen je dodržuje.
2. fáze - Vlastní potřeby. Kolem 9. - 10. roku dítěte, kdy jedinci ještě dodržují pravidla, ale začíná zde proces prosazení vlastních potřeb.
3. fáze - Hodné děti. Děti se v této fázi chovají poslušně, kvůli pochvale a ocenění.
4. fáze - Řád, zákon. Období 12. - 13. roku, kdy děti dodržují pravidla, jelikož již chápou jejich opodstatnění.
5. fáze - Ideál. Teprve v pubertě se jedinci začnou chovat podle pravidel bez ohledu na odměnu. Začínají přijímat pravidla za své a mají k nim respekt.
6. fáze - Jde o konečnou fázi, která odpovídá období adolescence, kdy se jedinec rozhoduje podle vlastního svědomí bez ohledu na ocenění druhými lidmi.

Tyto fáze se mohou různě překrývat. Je potřeba dětem vysvětlit, že mravnost není o velkých skutcích, ale že se skrývá i v maličkostech každodenního života jako je dobrý skutek, přátelské chování či úsměv.

Kučerová (1996, str. 82) uvádí, že morálka prochází vývojem. V počátku je založená na dodržování daných norem, které jedinec přejímá od rodičů a snaží se tak vyhnout negativnímu dopadu neuposlechnutí. Postupně, když si jedinec začíná uvědomovat rozpory v možnostech svého chování, lze hovořit o morálce v pravém slova smyslu. Přechází od pasivního způsobu života k aktivnímu. Podobně se vyjadřuje ve své knize i Vágnerová (2005, str. 291), která popisuje, že děti nejdříve neuvažují o podstatě norem, ale jen je přejímají a dodržují, respektují autoritu a pravidla nezpochybňují. Postupně pak začnou chápat, co je žádoucí.

Jak uvádí Břicháček (1995, str. 86), nejsou jednoznačné návody na rozvoj mravního jednání. Každý rodič a vychovatel si musí stanovit vlastní cíle, ale samozřejmě existují určité zásady:

- zdůrazňování vhodných příkladů z literatury
- klást důraz na city a emoce druhých lidí
- snaha o pochopení základních životních hodnot a pravidel chování
- zajištění vhodné rodinné atmosféry

Skautská metodika spočívá především ve výchovném působení na mravní stránku jedince a na rozvoji jejich hodnotového systému. (Břicháček, 2001, str. 58)

3.4 Skautská metodika

Problémy, kterým dnešní výchova čelí, jsou velmi náročné na nápravu. Dětem chybí kladné vzory, jsou obklopeny násilím a my se více či méně neustále divíme, že při jejich výchově selháváme. Rodiny se stále častěji dostávají do krize, mnohé neplní své funkce a nechávají své děti, aby se vychovaly sami. Velkým problémem je, že společnost značně ztrácí morální hodnoty a staví je do pozadí.

Mravní výchova je centrální částí skautského programu a je vymezena skautským slibem a zákonem. V dětském věku velmi dobře formuje osobnost a charakter jedince. Slib a zákon pomáhají, aby děti byly vedeny k výchově k toleranci, zdvořilosti, taktnosti a aby se připravily na dospělost. (Břicháček, 2001, str. 23)

Podle Šimánka (1946, str. 121) skautský zákon stručně, jasně a principiálně obsahuje kroky k dosažení výchovného cíle - ideálu pravého člověka. Deset základních bodů skautského zákona v sobě obsahuje celou mravní výchovu. Vyjadřuje vztah skautů k sobě, k přírodě i k druhým. Nelze na něj pohlížet pouze z mravního hlediska, ale zahrnuje také pravidla společenské a ekologické výchovy.

Skautský zákon lze tedy definovat jako soubor obecně uznávaných společenských a mravních norem, které odpovídají duchu lidské generace. (Plajner, 1992, str. 128)

1. Skaut je pravdomluvný
2. Skaut je věrný a oddaný - své vlasti, rodině, přátelům, ideálům
3. Skaut je prospěšný a pomáhá jiným
4. Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta
5. Skaut je zdvořilý - zdvořilost je výrazem úcty k druhým lidem, je to projev přátelství
6. Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských- z historického hlediska má tento bod velký význam, jelikož klade důraz na ekologickou výchovu
7. Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců
8. Skaut je veselý a veselí
9. Skaut je hospodárný
10. Skaut je čistý v myšlenkách, slovech i skutcích

Jako další pilíř mravní výchovy, tolik prosazované skautským hnutím, můžeme označit i slib, který skauti i skautky celého světa skládají jako důkaz, že budou dodržovat a plnit skautský zákon. (Svojsík, 1991, str. 673)

Znění skautského slibu: Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe, že budu sloužit v nejvyšší Pravdě a Lásce v každé době, plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské, duší i tělem být připraven pomáhat vlasti i bližním. (K tomu mi dopomáhej Bůh). (Plajner, 1992, str. 129)

Další částí skautské metodiky je i skautské heslo. To v sobě zahrnuje požadavek připravenosti jedinců za jakékoliv situace konat svou povinnost. Jedná se nejen o připravenost tělesnou, ale i duševní. Toto heslo zní: „Buď připraven.“ (Svojsík, 1991, str. 673 - 674)

3.5 Osobnost skautského vůdce - vychovatele mládeže

Podle Břicháčka (2001, str. 16, 40, 41, 48) jsou na osobnost vůdce kladeny různé nároky, jelikož bez jejich působení by nebylo vedení oddílu účinné. Výchovu totiž nelze chápat jako jednostranný proces. Daleko účinnější totiž je vzájemné působení a kooperace mezi vychovatelem a vychovávaným. Je třeba brát v úvahu, že úsilí o ideální výchovu bude mnohými lidmi ve společnosti zesměšňováno a podceňováno. Řada lidí bude tvrdit, že děti se mají ponechat spontánnímu vývoji bez pravidel, že altruismus a sociální citění v naší společnosti nemají co dělat a že jen ostré lokty jsou potřeba k prosazení se.

Zmiňuje se také o tom, že úkolem vychovatele není pouze předávat dětem vědomosti, zkušenosti, ale také v nich vybudovat snahy, aby si kladly otázky a společně hledaly nové cesty k jejich řešení. Nezbytnou vlastností každého vůdce by pak mělo být umění naslouchat dětem. Bez této vlastnosti by se dost dobře nemohly rozvíjet další schopnosti dětí.

Břicháček (1991, str. 34 - 40) uvádí jako účinný prostředek výchovného působení osobní vztah mezi vychovatelem a vychovávaným. Jako základní rysy skautských vůdců - vychovatelů bychom mohli označit například respektování svébytnosti každé osobnosti, umět přiznat vlastní chybu, schopnost empatie, naučit se nezaujatě hodnotit okolí a potom trojici vlastností: povinnost, odpovědnost, kázeň. Každý vůdce musí splňovat řadu požadavků, je samozřejmé, že nikdy nebude dokonalý. Musí se neustále vzdělávat a učit a to nejen prostřednictvím literatury či ostatních vůdců, ale také z vlastních zkušeností.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

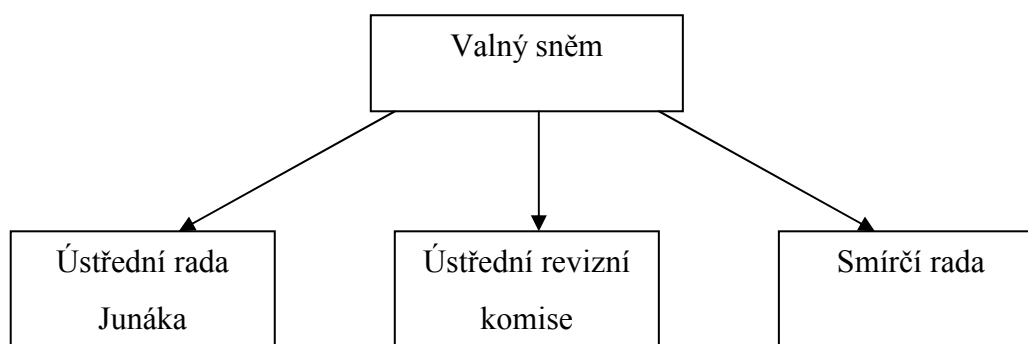
4 METODIKA VÝZKUMNÉ ČÁSTI

V této kapitole se zabývám organizací skautského hnutí a charakteristikou skautského střediska ve Vyškově, kde byl uskutečněn výzkum. Rámec skautského střediska posloužil k vymezení výzkumného vzorku respondentů. Stanovila jsem cíl a metody výzkumu i realizovala samotný výzkum.

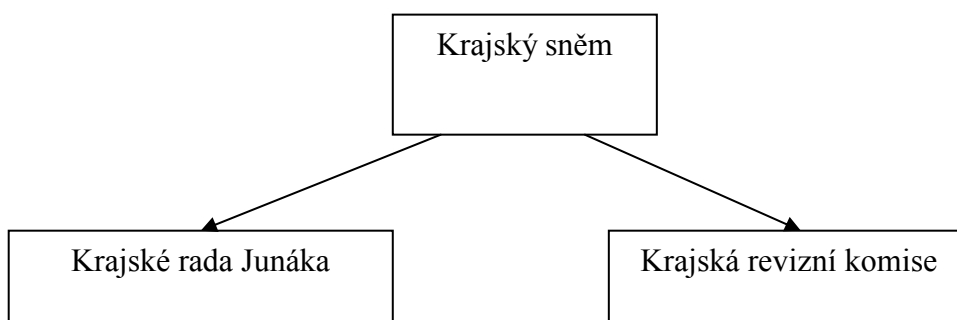
4.1 Organizace skautského hnutí - charakteristika skautského střediska Vyškov

Organizační struktura skautingu je obsažena ve stanovách Junáka – svazu skautů a skautek ČR. Vrcholným orgánem skautingu je valný sněm a náčelnictvo a výkonným orgánem je Výkonná rada Junáka. Řídícím orgánem je pak Ústřední rada Junáka. Jednotky organizační struktury Junáka jsou: Ústřední rada Junáka, Krajská rada Junáka, Obvodní rada Junáka, Středisková rada Junáka, oddílová rada. Tato struktura je názorně zobrazena viz obrázky č. 1, 2, 3, 4 níže v textu. Základní organizačními jednotkami jsou střediska, které sdružují oddíly a zodpovídají za ně. Plán činností střediska zajišťuje středisková rada. Základ výchovné činnosti probíhá ovšem v oddílech, ve kterých si své plány schvalují vedoucí samostatně. Odpovědný za tuto činnost je vůdce oddílu. Skautské středisko Vyškov své výchovné plány nemusí nikomu vykazovat, jelikož má vlastní právní subjektivitu. Vykazují pouze statistické údaje jako např. seznam členů, jejich vzdělání potřebné pro práci v Junáku, místo a počet účastníků letního tábora, seznam oddílů a jejich vedoucích, ekonomické informace.

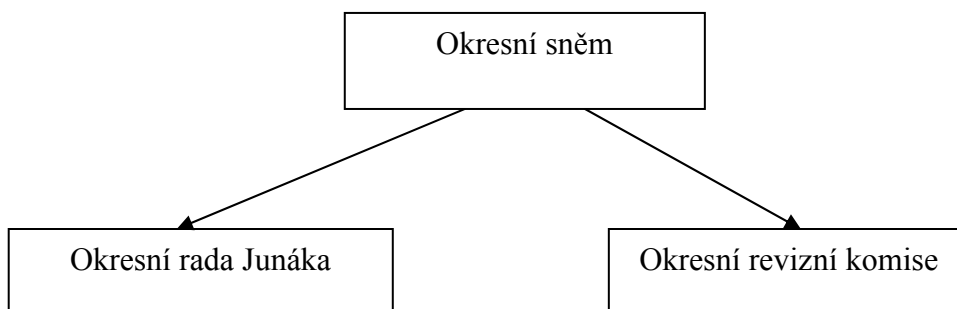
Obrázek č. 1 – Ústředí

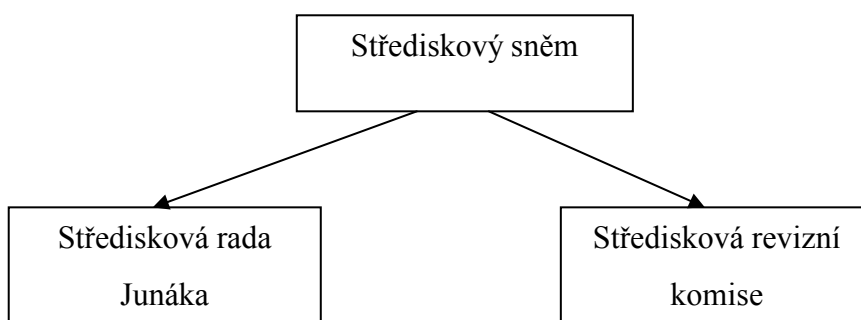
Obrázek č. 2 – Kraj

Obrázek č. 3 – Okres

Obrázek č. 4 – Středisko

Skautské středisko Vyškov má svou základnu v klubovně Arnošta Vršky ve Vyškově. Středisko tvoří několik oddílů: 4. smečka vlčat – Kondoři, 7. roj světlušek – Včelky, 2. chlapecký oddíl Vyškov, 5. oddíl vodních skautů, 6. oddíl Vyškov, 3. oddíl skautek

Vyškov, 102. oddíl 2. klub oldskautů Vyškov. Vůdcem skautského střediska je Petr Kudlička a počet registrovaných členů je 176.

4.2 Výběr výzkumného vzorku

Svůj výzkumný vzorek jsem provedla záměrným výběrem. Jeho součástí jsou dvě skupiny respondentů: 24 dětí mladšího školního věku, pět vedoucích skautského střediska Vyškov ve věku 20 - 40 let a jeden respondent ve věku 82 let.

4.3 Cíl výzkumu

Základním cílem mé bakalářské práce je nalézt odpověď na otázku, jakým způsobem skauting ovlivňuje mravní výchovu dětí mladšího školního věku a jak se podílí na jejím rozvoji. Z mého výzkumu nelze vytvořit všeobecně platné poučky a závěry nemohu generalizovat, jelikož jsem se zaměřila na konkrétní skautský oddíl, a proto se výsledky výzkumu vztahují pouze ke skautskému středisku ve Vyškově.

4.4 Metody sběru dat a interpretace dat

Mé výzkumné šetření bylo realizováno v období čtyř měsíců: leden - duben 2009, 1x týdně, ve skautském středisku Vyškov. Jako druh výzkumu jsem zvolila kvalitativní výzkum, jelikož bych chtěla vyvodit vlastní, nové poznatky. Dalším důvodem je pak uplatnění metod zpracování dat. Jako metody výzkumu jsem zvolila zúčastněné pozorování, rozhovor, kresbu.

Na základě rozhovoru jsem zjišťovala informace od vedoucích jednotlivých skautských oddílů o jejich přístupu ke skautingu a o jejich osobnosti. Tato data jsou interpretována v další kapitole. Uplatněním metody pozorování jsem vytvořila čtyři kategorie, které jsou zaměřeny na:

1. povahu a chování dětí skautského oddílu Včelky
2. tvorbu skupin v tomto oddíle
3. reakce dětí na aktivity, na program schůzek
4. vnímání autority skautského vedoucího

Výše uvedená data jsou součástí přílohy č. II.

Na základě další metody - kresby, jsem zjišťovala vnímání dětí vůči vedoucím (jak se chová, jak mluví, co si přeje). Kresby (viz obrázek v příloze č. IV) jsem dala nezávisle na dětech také vedoucím, abych zjistila, jak se liší jejich sebehodnocení od hodnocení dětí. Další částí tohoto šetření byla také kresba, zjišťující, jak by měl vypadat ideální vedoucí. Tato data dále zpracovávám v přehledných tabulkách viz kapitola Vyhodnocení výzkumu.

5 VYHODNOCENÍ VÝZKUMU

Interpretace dat z rozhovorů

1. Věk?

Respondent č. 1 - 82 let

Respondent č. 2 - 33 let

Respondent č. 3 - 21 let

Respondent č. 4 - 20 let

Respondent č. 5 - 20 let

Respondent č. 6 - 20 let

2. Jakým způsobem podle tebe skauting rozvíjí mravní výchovu?

Většina respondentů uvedla jako prostředek rozvoje mravní výchovy osobnost vedoucího. Druhým nejčastěji jmenovaným prostředkem byla uváděna osobnost spolučlenů skautského oddílu. Dva z respondentů uvedli, že skauting rozvíjí mravní výchovu prostřednictvím skautského zákona, slibu, denního příkazu vykonat alespoň jeden dobrý skutek denně.

3. Jaký význam má pro tvůj vlastní život členství ve skautu?

Čtyři z dotazovaných respondentů uvedli, že skauting je utvářel a formoval po hodnotové stránce. Tři respondenti vidí přínos skautingu pro jejich život, v nalezení pevných přátelských vztahů. Z uvedených rozhovorů jsem se také dozvěděla, že význam skautingu spočívá i v motivaci, smysluplnosti, profesním rozvoji, a že se může stát životním stylem.

4. Které morální hodnoty považuješ ve svém životě za prioritní?

Nejčastěji uváděnou morální hodnotou bylo kamarádství, přátelství. Mezi další uváděné hodnoty patří rodina, možnost spolehnout se na druhé, láska k přírodě, upřímnost, opravdovost, čest, výchova k demokratické společnosti, odpovědnost, pracovitost atd.

5. Jaké jsou podle tebe stěžejní hodnoty každého skauta?

Nejstěžejnější hodnotou každého skauta je dle respondentů přátelství a za ní následuje spolupráce.

6. Jaké aktivity pořádáte v sociální oblasti?

Jako nejčastější aktivity v sociální oblasti byly uváděny sbírky (Postavme školu v Africe, Kapka naděje, Tříkrálová sbírka, Betlémské světlo, Květinový den, besídky v Domově důchodců).

7. Prostřednictvím jakých činností se snažíš vést děti k pomoci druhým?

Nejčastěji uváděnou činností je osobní příklad ze strany vedoucího. Často uváděnou činností jsou pak tématické hry a pořádání výtvarných a dobročinných činností.

8. Jakým způsobem učíš děti skautský zákon?

Více než polovina respondentů uvedla jako způsob učení skautského zákona hru, praktickou činnost. Jako další prostředek učení zákona uváděli respondenti otevřenou komunikaci a konverzaci.

9. Jaké vlivy formovaly tvou osobnost skauta?

Nejčastěji uváděným vlivem byla osobnost skautského vedoucího. Dalším vlivem pak byl kolektiv spolučlenů.

10. Kde jsi získával své poznatky o výchově, vedení a o skautu?

Polovina respondentů uvedla, že své poznatky získali od svých skautských vedoucích. Méně než polovina z nich uvedla, že své poznatky získali z kurzů a zkušeností.

11. Absolvoval jsi nějaké kurzy a školení? Jaké?

Většina dotazovaných absolvovala čekatelský kurz. Jako další školení uváděli respondenti zdravotnický kurz a vůdcovský kurz.

12. Jaké zkušenosti jsi získal při skautování a můžeš se o ně podělit?

Čtyři respondenti uvedli, že nejvíce zkušeností získali v oblasti organizačních schopností a dovedností (např. hospodaření, práce v týmu, vyřizování věcí na úradech, komunikace s lidmi).

13. V čem spočívá podle tebe smysl skautování?

Všichni z uvedených respondentů uvedli, že smysl skautování spočívá především ve formování osobnosti dětí.

Hlavním cílem mé bakalářské práce je zjistit, jakým způsobem skauting ovlivňuje mravní výchovu. Prostřednictvím rozhovorů jsem získala data, díky nimž jsem zjistila, že skauting rozvíjí mravní výchovu nejvíce díky příkladu osob skautských vedoucích. Na základě tohoto zjištění, jsem provedla s dětmi i s vedoucími vlastní aktivitu - kresbu, díky které jsem zjišťovala, jak děti vnímají své skautské vedoucí a jak vedoucí vnímají sami sebe. Kresba spočívala v tom, že na velkém archu papíru byla nakreslena osoba, která představovala skautského vedoucího. Děti měly za úkol pomocí kresby bublin, dát společně dohromady informace o skautském vedoucí viz příloha č. IV.

Interpretace dat z kreseb

První kresbu jsem rozdala čtyřem skautským vedoucími a zjišťovala jsem jejich názory na vlastní osobu (co si přejí, jací jsou apod.). Tato data jsou přehledně zpracována v níže uvedené tabulce č. 1.

Tabulka č. 1. Sebehodnocení vedoucích

	VEDOUcí A	VEDOUcí B	VEDOUcí C	VEDOUcí D
Co si přeje	Dodělat vysokou	Auto	Dodělat úspěšně školu	Přítele
Na co se dívá	Na svět	Na zvířata	Na přírodu	Na školu
Jak se vyjadřuje	Rychle	Česky	Srozumitelně	Srozumitelně
Jak se chová	Sebevědomě	Přátelsky	Laskavě	Pěkně
Jaký/á je	Spravedlivý	Usměvavý	Upřímná	Hodná
Co dělá	Sportuje	Posezení s přáteli	Spí	Jí
Koho poslouchá	Maminku	Přítelkyni	Rodiče	Sama sebe

Další částí mé metody bylo rozdání kreseb dětem ze skautského střediska Vyškov. Děti měly také zpracovat úkol, ve kterém popisovaly osoby svých skautských vedoucích. Tato data jsou zpracována v tabulce č. 2.

Tabulka číslo 2. Charakteristika vedoucích z pohledu dětí

	VEDOUcí A	VEDOUcí B	VEDOUcí C	VEDOUcí D
Co si přeje	Psa	Cestovat	Rodinu	Přítele
Koho poslouchá	Kabáty	Učitele	Maminku	Rodiče
Jak se vyjadřuje	Rychle	Srozumitelně	Potichu	Nahlas
Jak se chová	Přátelsky	Slušně	Srandovně	Hezky
Na co se dívá	Na televizi	Na lidi	Na přírodu	Na počítač
Jaký/á je	Ochotný	Hezký	Srandovní	Hodná
Co dělá	Sportuje	Mluví	Pomáhá	Cestuje

Z porovnání prvních dvou uvedených tabulek o sebehodnocení vedoucích a o hodnocení vedoucích dětmi vyplývá, že děti vnímají své skautské vedoucí vesměs pozitivně, jak dokládá tabulka č. 2. Při této metodě byly čtyři skupinky dětí, které hodnotily vždy jednu osobnost vedoucího a čtyři vedoucí, kteří touto metodou hodnotili sami sebe. Těmto vedoucím jsem přiřadila písmena A - D.

Třetí část metody kresby byla zaměřena na zjištění informací, jaká by měla být ideální osoba vedoucího z pohledu dětí. Z odpovědí vyplynulo, jak dokládají tabulky č. 2 a č. 3, že ideál skautského vedoucího se od konkrétní osoby vedoucího poměrně liší a to především v tom, že ideální vedoucí je zaměřen nemateriálně, kdežto konkrétní osoby vedoucích mají i své materiální potřeby a zájmy.

Tabulka číslo 3. Ideál vedoucího z pohledu dětí

	VEDOUcí A	VEDOUcí B	VEDOUcí C	VEDOUcí D
Co by si měl/a přát	Lásku	Mír	Zdraví	Mír
Koho by měl/a poslouchat	Rodiče	Učitele	Staré lidi	Rodiče
Jak by se měl/a	Srozumitelně	Nahlas	Slušně	Srozumitelně

vyjadřovat				
Jak by se měl/a chovat	Hezky	Přátelsky	Přátelsky	Tolerantně
Na co by se měl/a dívat	Na lidi	Na zvířata	Na lidi	Na přírodu
Jaký by měl/a být	Přátelský	Vtipný	Hodná	Hodná
Co by měl/a dělat	Sportovat	Hrát si	Pomáhat	Pomáhat

Skautský plán činnosti

Při svém výzkumném šetření jsem chtěla také nahlédnout do plánů činností skautského oddílu. Na základě získaných materiálů jsem musela konstatovat, že plány akcí a činností, jsou pouhým stručným vymezením časového rozpětí jednotlivých schůzek a výprav viz příloha č. V. Také přípravy vedoucích na schůzky, jsou pouze stručným popisem. Jelikož mě tato tematika skautingu neustále zajímá a chtěla bych zkvalitnit práci skautských vedoucích, pokusila jsem se o vypracování návrhu přípravy skautské schůzky. Tuto schůzku jsem koncipovala jako soudržný celek, kde jednotlivé aktivity na sebe navazují a využila jsem při tom metod dramatické výchovy, jelikož si myslím, že tyto metody umožňují rozvíjet osobnost i sociální stránky jedinců a dávají dětem možnost vžít se do různých situací a rolí a lépe tak proniknout do jakékoliv problematiky bez jakéhokoliv rizika.

Návrh schůzky

Název: Robinson Crusoe.

Cíl: Rozvoj fantazie, tvořivosti a spolupráce.

Pomůcky: Papíry, tužky, kartičky s úkoly, výkresy (na nich je nakreslený a poté rozstříhaný dům).

1. část - Úvod: Příběh o Robinsonovi

Již od mládí se chtěl Robinson stát námořníkem, jelikož ho moře fascinovalo. Při jeho první cestě po moři se však stalo něco, na co Robinson v životě nezapomene. Jednoho večera se strhla strašlivá bouře a loď i s Robinsonem ztroskotala. Posádka však měla štěstí a byla zachráněna. Štěstí se jich ale nedrželo dlouho, neboť při jejich cestě byli přepadeni. Díky tomu se Robinson dostal do zajetí a stal se z něj otrok. Oblíbil si ho ale kapitán Abd el Mámí a udělal z Robinsona svého osobního sluhu. Díky tomu se naučil Robinson rychle maurskou řeč. Jelikož předstíral velkou oddanost kapitánovi, získal si jeho důvěru. Robinson se po dlouhých úvahách jednoho dne rozhodl k útěku. I přes obtíže se mu to podařilo a na moři ho zachránila opět loď. Bohužel to nemělo dlouhého trvání, jelikož moře je nevyzpytatelné a další bouře loď potopila. Robinson se tak ocitá na břehu tajemného ostrova bez celé posádky, která zmizela. První dny trosečníka Robinsona byly kruté a těžké. Začínal objevovat ostrov a zařizovat si obydlí. I přes spoustu nesnází si po dlouhé době Robinson vybuduje na podmínky „dokonalou“ domácnost, chová kozy a zřizuje si polní hospodářství. Po dlouhé době se na ostrově objevili lidé - lidožrouti. Robinson jednoho z nich zachrání, z něj se stal Robinsonův přítel - Pátek.

2. část - Skupinky

Skupina dětí se rozdělí na polovinu. Jedna polovina budou Robinsoni a druhá polovina Pátci. Všichni chodí prostorem - po ostrově a mlčí. Robinsoni koukají na zem, jelikož hledají bylinky. Na povel vypravěče se všichni zastaví a Robinsoni pouze pomocí očního kontaktu navážou kontakt se sousedem - Pátkem. Tím vytvoří dvojice.

3. část - Zrcadla

Robinson ani Pátek si zpočátku nerozumí a stojí mlčky proti sobě. Robinson dělá pohyby a Pátek je po něm vždy opakuje (předvádí krátkou, pomalou sekvenci pohybů a poté to opakuje Pátek). Další variantou je, že Robinson dělá stále stejné pohyby, ale Pátek je předvádí zrcadlově - na opačnou stranu než Robinson. Poté si role vymění a předvádí Pátek a Robinson opakuje.

4. část - Živé obrazy

Je těžké odhadnout, jaký se asi odehrává vztah mezi Robinsonem a Pátkem při jejich setkání. Pomocí živých obrazů budou dvojice znázorňovat, co se asi odehrává mezi Robinsonem a Pátkem. Ostatní potom budou vnitřní hlasy a budou zveřejňovat, co si myslí.

5. část - Důvěra

Každý vztah musí být založen na důvěře a tu je třeba vybudovat i mezi Pátkem a Robinsonem. Z Robinsona se na chvíli stane průvodce a povede Pátka prostorem mezi stromy, pařezy a kořeny. Pátek má zavázané oči, a jelikož si nerozumí, mlčí. Poté si své role vymění.

6. část - Pantomima

Pátek s Robinsonem si těžko rozumí, jelikož každý mluví jinou řečí, ale i přes to se musí domluvit. Každá dvojice dostane kartičky, na kterých budou mít napsány věci, které musí jeden druhému sdělit, ale beze slov, pouze pantomimicky.

Robinson: Jídlo, loď, koza

Pátek: Hlad, ryby, voda

7. část - Psaní

Oba si spolu již docela rozumí, ale čas na ostrově ubíhá pomalu a proto se Robinson rozhodne, naučit Pátka psát. Není to ale nic jednoduchého. Všichni si tedy vyzkouší, jak těžké to pro Pátka muselo být. Všichni dostanou tužku a papír. Mezi prsty na nohou vloží tužku a zkusí se podepsat.

8. část - Zpěv

Robinson často vzpomínal na svou matku, která mu zpívala krásné písně, proto učil Pátka zpívat. Každá dvojice si připraví krátkou píseň, která je jim blízká a navzájem se ji naučí.

9. část - Domov

Robinson s Pátkem měli vybudovaný svůj příbytek, jenže přišla velká bouře a jejich dům poničila. Co budou dělat? Každá dvojice obdrží kousky papíru, na kterých je nakreslen dům. Záleží jen na nich, jak spolu budou spolupracovat a jak dům postaví. A jelikož byli při bouři zraněni, mají každý zdravou pouze jednu ruku, kterou mohou používat.

10. část - Hodnoty

Osamocení Robinson měl na ostrově čas přemýšlet a zjistit, jak vzácné jsou hodnoty lidské pospolitosti. Když se po letech setkal s člověkem - Pátkem, byl rád, že mu může projevit lásku a přátelství. Každá dvojice vymyslí způsoby, jak jeden druhému projevit náklonnost, vděčnost, přátelství, lásku. Mohou použít všechny možné prostředky - řeč i gesta.

11. část - Cesta domů

Po spoustě let se na ostrově objevila loď a Robinson se s ní chce vrátit zpět domů. Nastává však dilema. A co Pátek? Půjde s ním? Nebo bude chtít zůstat zde? Představte si, že se ocitnete ve stejné situaci. Jak byste reagovali vy, jak asi reagoval Robinson s Pátkem? Vzal Robinson Pátka s sebou? Chtěl jet Pátek s Robinsonem? Zůstal by Robinson s Pátkem na ostrově?

5.1 Shrnutí

Mým cílem ve výzkumné části bakalářské práce bylo zjistit, jakým způsobem skauting ovlivňuje mravní výchovu. Svůj výzkum jsem aplikovala ve skautském středisku ve Vyškově. Ke sběru dat jsem využila metodu rozhovoru, pozorování a kresbu. Výzkum proběhl v období ledna – dubna 2009. Výzkumný vzorek tvořilo třicet respondentů, z toho šest osob skautských vedoucích a dvacetčtyři dětí mladšího školního věku, kteří navštěvují skautské středisko Vyškov. Díky rozhovorům jsem získala data, ze kterých jsem se dozvěděla informace o skautských vedoucích, o jejich přístupu ke skautingu, o vedení a zjistila jsem, že skauting rozvíjí mravní výchovu především prostřednictvím osob skautských vedoucích. Na základě těchto informací mě napadlo, pomocí kresby panáčka zjistit, jak vnímají děti své skautské vedoucí, jak vedoucí vnímají sami sebe a dále jak by měl vypadat ideální skautský vedoucí z pohledu dětí. Pomocí této metody vyšlo najevo, že děti vnímají své vedoucí pozitivně, což je dle mého názoru podstatné při výchově a vedení.

5.2 Doporučení pro praxi

Interpretace výše uvedeného výzkumu dle mého názoru poměrně jasně odpovídá na mnou stanovenou otázku, jakým způsobem skauting ovlivňuje mravní výchovu a jak se podílí na jejím rozvoji.

Za nejstěžejnější prostředek pro rozvoj mravní výchovy je označována osobnost skautského vedoucího. V tom případě je nutné hlouběji se touto problematikou zabývat. Tedy zhodnotit, jaká by měla být osobnost vedoucího, aby došlo k co nejefektivnějšímu rozvoji mravní výchovy u dětí.

Osobnost vedoucího skautského oddílu se odráží v jeho jednání a chování, což mohou být ukazatele vhodného či nevhodného přístupu vedoucího k idejím skautingu. Všechny tyto aspekty určují také kvalitu výchovného přístupu, který vedoucí volí vůči dětem.

Je tedy nezbytně nutné, aby se skautští vedoucí neustále vzdělávali a aby nejen rozvíjeli dětskou osobnost, ale důležitý je také posun a rozvoj jejich vlastní osobnosti.

Na základě získaných materiálů od skautských vedoucích, jsem zjistila, že své přípravy na jednotlivé schůzky mají koncipovány pouze rámcově. Jelikož jsem chtěla zkvalitnit práci

skautských vedoucích, udělala jsem návrh skautské schůzky, ze které je dle mého názoru patrné, o co mi při schůzce jde, čeho chci dosáhnout a kam by měla směřovat. Můj návrh jsem vymyslela proto, jelikož jsem se z materiálů získaných od skautských vedoucích podobné informace nedozvěděla.

Mým doporučením pro praxi je snaha o zkvalitnění příprav skautských schůzek a činností s důrazem na větší osobnostní rozvoj dětí mladšího školního věku a také skautských vedoucích.

ZÁVĚR

Jak už jsem uvedla v úvodu této práce, vycházela jsem při své práci ze základů skautingu a cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, jakým způsobem skauting ovlivňuje mravní výchovu a jakým způsobem se podílí na jejím rozvoji. Svou bakalářskou práci jsem věnovala právě problematice skautské výchovy a metodiky, jelikož si myslím, že je to jeden z nejlepších výchovných systémů v současné společnosti, jemuž jde o kvalitní a přirozený rozvoj osobnosti s důrazem kladeným na to, aby se z dětí stali zdraví a mravní jedinci, usilující o nápravu lidských škod a harmonické spolužití všech lidí dobré vůle.

V první teoretické části jsem se nejprve zabývala výchovným procesem a volným časem z pohledu skautingu. Tudiž jsem definovala pojem volný čas, jeho funkce a součástí této kapitoly je také vysvětlení pojmu skupina. Další podkapitolu jsem věnovala rodině – její definici, charakteristice jejích forem, jejím funkcím také charakteristice zvláštností mladšího školního věku. Podstatnou částí této podkapitoly je spolupráce mezi rodiči a skauty. Historicky – filosofickým východiskům skautského hnutí je věnována další kapitola. Třetí kapitola mé teoretické části bakalářské práce je podrobným popisem myšlenkových základů skautingu. Objasňuje tedy podstatu skautingu, výchovné cíle skautského hnutí, problematiku morálky a tvorby hodnot v procesu skautské výchovy, skautskou metodiku a osobnost skautského vůdce jako vychovatele mládeže.

V praktické části jsem si kladla za cíl, zjistit jakým způsobem skauting ovlivňuje mravní výchovu. K tomu jsem použila metody kvalitativního výzkumu – rozhovor, kresbu. Data jsem následně vyhodnotila a interpretovala. Dle mého názoru výzkum a jeho interpretace umožnil formulovat odpověď na mou otázku. Získala jsem potřebné informace, které mi pomohly vyvodit doporučení pro praxi, kterých ale v případě vyškovského střediska není mnoho. Cíle práce tak dle mého názoru bylo dosaženo. Pochopitelně způsob práce s dětmi vždy závisí na osobách vychovatelů, na konkrétních podmínkách, možnostech a situacích. Věřím, že skauting nejen jako organizace, ale také jako životní styl bude dále pozitivně rozvíjet děti a připravovat je na budoucí život ve společnosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BŘICHÁČEK, Václav. *Poselství skautské výchovy*. Liberec: Skauting, 1991. ISBN 80-85421-02-X.

BŘICHÁČEK, Václav. *Skautské putování po stezce životem*. Praha: FONS, 1995.

BŘICHÁČEK, Václav. *Junák na přelomu století*. Praha: Junák- svaz skautů a skautek ČR, 2001. ISBN 80-86109-56-9.

CIPRO, Miroslav. *Průvodce dějinami výchovy*. Praha: Panorama, 1984.

CIPRO, Miroslav. *Galerie světových pedagogů. První svazek: Od starověku k osvícenství*. Nákladem vlastním, 2002. ISBN 80-238-7452-7.

DANEK, Ján. *Výchova jako súčasť života: Teória a prax*. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 2007. ISBN 978-80-89220-72-4.

EYRE, R.; EYROVÁ, L. *Jak naučit děti hodnotám*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-360-9.

GRECMANOVÁ, H.; HOLOUŠOVÁ, D. *Obecná pedagogika I*. Olomouc: HANEX, 2002. ISBN 80-85783-20-7.

GRECMANOVÁ, H.; HOLOUŠOVÁ, D. *Obecná pedagogika II*. Olomouc: HANEX, 2003. 2. vydání. ISBN 80-85783-24-X.

HOLICKÁ, M.; HOLICKÝ, J. *J. J. Rousseau a jeho pedagogický odkaz*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1967.

KASPER, T.; KASPEROVÁ, D. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2429-4.

KOMENSKÝ, J. A. *Obecná porada o nápravě věcí lidských*. Praha: Svoboda, 1992.

KRAUS, B.; POLÁČKOVÁ, V. *Člověk, prostředí, výchova. K otázkám sociální pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. ISBN 80-7315-004-2.

KUČEROVÁ, Stanislava. *Člověk. Hodnoty. Výchova*. Prešov: ManaCon, 1996. ISBN 80-85668-34-3.

MATĚJČEK, Zdeněk. *Rodiče a děti*. Praha: Avicenum, 1986.

MATĚJČEK, Zdeněk. *O rodině vlastní, nevlastní a náhradní*. Praha: Portál, 1994. ISBN 80-85282-83-6.

MATĚJČEK, Z.; POKORNÁ, M. *Radosti a strasti*. Jinočany: H+H, 1998. ISBN 80-86022-21-8.

MOŽNÝ, Ivo. *Sociologie rodiny*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. 2. vydání. ISBN 80-86429-05-9.

PATOČKA, J. a kol. *Vybrané spisy Jana Amose Komenského: svazek I*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1958.

PAULÍNOVÁ, Lea. *Psychologie pro tebe*. Praha: Informatorium, 1998. ISBN 80-85427-30-0.

PÁVKOVÁ, J.; HÁJEK, B.; HOFBAUER, B. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-295-5.

PLAJNER, Rudolf. *Úsvit českého junáctví: Zavátou junáckou stezkou I*. Junácká edice, 1992. ISBN 80-85209-25-X.

SETON, E. T. *Indiáni- Kniha lesní moudrosti I. : Sebrané spisy- svazek 14*. Praha: LEPREZ, 2003. ISBN 80-86061-33-7.

STÖRIG, H. J. *Malé dějiny filosofie*. Praha: ZVON, 1991. ISBN 80-7113-041-9.

SVOBODA, Milan. *Hledání zaváté stezky. Z historie českého skautingu*. Praha: LEPREZ, 1994. ISBN 80-900821-8-1.

SVOJSÍK, A. B. *Základy Junáctví*. Praha: Merkur, 1991. 3. vydání. ISBN 80-7032-001-X.

ŠIMÁNEK, Josef. *Skauting jeho podstata, význam a ethika*. Praha: Rebcovo nakladatelství, 1946. 2. vydání.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie I. Dětství a dospívání*. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0956-8.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 – Ústředí.....	str. 32
Obrázek č. 2 – Kraj.....	str. 33
Obrázek č. 3 – Okres.....	str. 33
Obrázek č. 4 – Středisko.....	str. 33

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1 - Sebehodnocení vedoucích.....	38
Tab. č. 2 - Charakteristika vedoucích z pohledu dětí.....	39
Tab. č. 3 - Ideál vedoucího z pohledu dětí.....	39

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. I: Rozhovor

Příloha č. II: Pozorování

Příloha č. III: Dopisy rodičům

Příloha č. IV: Návrh kresby - panáček

Příloha č. V: Plán činností skautského střediska Vyškov

PŘÍLOHA Č I: ROZHOVOR

1. Jméno, věk
2. Jakým způsobem podle tebe skauting rozvíjí mravní výchovu?
3. Jaký význam má pro tvůj vlastní život členství ve skautu?
4. Které morální hodnoty považuješ ve svém životě za prioritní?
5. Jaké jsou podle tebe stěžejní hodnoty každého skauta?
6. Jaké aktivity pořádáte v sociální oblasti? (popřípadě jste pořádali)
7. Prostřednictvím jakých činností se snažíš vést děti k pomoci druhým?
8. Jakým způsobem učíš děti skautský zákon?
9. Jaké vlivy formovaly tvou osobnost skauta?
10. Kde jsi získával své poznatky o výchově, vedení a o skautu?
11. Absolvoval jsi nějaké kurzy a školení? Jaké?
12. Jaké zkušenosti jsi získal při skautování a můžeš se o ně podělit?
13. V čem spočívá podle tebe smysl skautování?

PŘÍLOHA Č. II: POZOROVÁNÍ

1. Povaha a chování dětí skautského oddílu „Včelky“

- Áďa – vynucuje si pozornost – je pořád slyšet, k ostatním občas bývá protivná
- Lucka – klidná, ne moc průbojná, drží si odstup k ostatním
- Ája – výrazně vůdčí typ, tvrdohlavá, ráda prosazuje svoje názory
- Popelka – klidná, nekonfliktní, ochotná
- Dalamánek - „herečka“, výraznější, spojení s Ájou = zničující kombinace
- Markétka – ne moc výrazná, spíš se nechá strhnout někým z dvojčat (Popelka, Dalamánek)
- Anetka – klidná, vytrvalá, „bojovnice“
- Terka H. - moc se neprojevuje
- Veverka – dříve protivná, po táboře prý velká změna, snaží se být k ostatním příjemná
- Lečo – velmi hravá, hlučná, k ostatním se chová většinou pěkně
- Kačenka – lehce ovlivnitelná, dřív Skřítkem (sestrou), živá, občas hlučnější
- Zuzka – k ostatním se většinou chová pěkně, občas bývá uražená a trochu líná
- Kristýnka – živá, upovídaná
- Terezka B. - „permanentně nadšená“, hodná
- Maruška – tichá, nevýrazná, spíš se drží Markétky (sestry)

2. Tvorba skupin v tomto oddíle

- Ája + Dalamánek – dvě „uličnice“,
- Ája + Kačenka – než přestoupila Skříťa, byla velká kamarádka s Ájou a Kačenka se jich držela. Teď s Ájou zůstala.
- Popelka + Markétka + Ája + Dalamánek (+ Lečo) – první čtyři jsou spolužačky a Lečo je s nimi věkově nastejno
- Áďa + Lucka – spolužačky, Áďa přivedla Lucku
- Áďa + Terka H. + Ještěrka – sousedky, do skautu začaly chodit společně, pořád se drží spolu
- Zuzka + Kristýnka + Terezka B. + Maruška - „Vyhlídka a okolí“ - Kristýnka, Terka a Maruška spolu chodí do školky, Zuzka se s nimi zná přes rodiče, do skautu začaly chodit v podstatě společně

- Maruška + Markétka – sestry, Maruška se spíš drží Markétky
- Anetka – kamarádí v podstatě se všemi, nepatří přímo k nějaké skupince
- Veverka – na táboře si holky dost obrátila proti sobě, teď myslím že už je to lepší, víc ji berou, ale vyloženě k nějaké skupince nepatří

3. Reakce dětí na aktivity, na program schůzek

- Nejmladší mají tendenci se vším se svěřovat vedoucím, berou je víc jako autority. Ája a spol. už si víc dovolují, občas mají vedoucí pocit, že se samy cítí jako autority a odmítají poslouchat jinou autoritu.
- K zaujetí pozornosti – pestrý program, hodně vysvětlování – legendy ke hrám apod., využití jejich soutěživosti, aktivity
- Tresty – za špatné chování, sprostá slova – nehrají hru, kloktání osolené vody

4. Vnímání autority skautského vedoucího

- Když je to soutěž, jsou na sebe protivnější, obzvlášť když se jim nedaří, ale záleží na složení skupinky, ve které soutěží. Pokud se sejdou klidnější, spíš si pomáhají a povzbuzují se. Ti výbušnější spíš nadávají, když se něco nepovede a pokřikují po sobě.
- U aktivit, kde je potřeba být chvíli ticho, moc dlouho nevydrží, většinou mají nějaký zážitek nebo jinou poznámku, kterou potřebují okamžitě všem sdělit.
- Je důležité nemít aktivity moc dlouhé – max. 15 min., při aktivitách vyžadujících soustředění – delší dobu neudrží pozornost. Měly by se také střídat aktivity venku x vevnitř, vyžadující pozornost (rukodělné práce, učení) x aktivity na odreagování (většinou honičky, kratší hry).

PŘÍLOHA Č. III: DOPISY RODIČŮM

Junák – svaz skautů a skautek ČR

Středisko Vyškov, Mlýnská 8a, Vyškov 682 01

7. roj světlušek - Včelky

Milí rodiče,

Přichází další skautský rok a je tedy důležité Vám sdělit, co všechno v něm čeká Vás a hlavně Vaše dcery.

Každá schůzka začíná v 16:00 na klubovně ve Smetanových sadech a končí v 18:00 tamtéž.

Prosíme, aby děvčata na schůzku nosila: šátek, uzlovačku, KPZ, 3 míčky, deník, tužku, cestičku, zpěvník (popř. blok s tvrdými deskami, z kterého zpěvník vytvoříme). Na každou první schůzku v měsíci se chodí v kroji. Na této schůzce budeme mít společnou půlhodinku programu se skautkami. Děvčata se lépe poznají, a když poté ke skautkám přechází, nejdou „do cizího prostředí a mezi cizí lidi“.

Pro letošní rok jsme se rozhodly udělat vždy jednu schůzku v měsíci speciální – zaměřenou na nějaké téma, bude plná zábavných her, úkolů a bude sloužit hlavně jako zpestření. Body (za hry, úkoly) získané v těchto schůzkách se budou počítat a na konci na ty nejlepší čeká odměna. Proto by bylo dobré, aby dcera/y na schůzky chodily a nepřišly o ně.

Dále bychom Vás chtěly poprosit o pomoc při hledání nováčků. Rády mezi sebou uvidíme nové tváře a proto hledáme holky od 1. – 4. třídy (popř. i 5.), které by měly zájem skautovat. Mohou se za námi kdykoliv přijít podívat v době schůzek i s rodiči. Součástí dopisu je tedy i lísteček s našimi kontakty, který prosím dejte případnému zájemci nebo pokud máte možnost a byli byste ochotni je namnožit (po domluvě kopie doručíme) a vystavte v práci, dejte známým.....Děkujeme.

Vyplňte, prosím lísteček na konci dopisu, který nám odevzdáte na první schůzce (tj. 5. 9.).

Úspěšné vykročení do dalšího školního roku přeje a na spolupráci s Vámi se těší

vedení 7. roje světlušek Včelky

... skauting pro život

Milí rodiče,

s koncem kalendářního roku bychom vás rády informovaly o činnosti 7. roje světlušek.

Činnost roje od září

Do nového školního roku jsme vstoupily se 12 členkami. Připojilo se k nám 5 nováčků, a tak v současné době připravujeme program pro 17 dětí.

V září se šest světlušek účastnilo celostátního kola Závodu vlčat a světlušek. V silné konkurenci 13 dalších šestek se umístily na třetím místě. Je to zatím největší úspěch, jakého jsme na těchto závodech dosáhly (v roce 2002 taktéž 3. místo).

Tématem celoroční hry je cesta kolem světa. Zatím jsme na schůzkách „navštívily“ Řecko, Egypt, Madagaskar. Na říjnové jednodenní výpravě jsme se jako piráti plavily na ostrov Barabados.

Listopadovou třídní výpravu jsme z technických důvodů musely přesunout na červen.

V prosinci nás ještě čeká vánoční schůzka s 3. oddílem skauetek, s kterým pravidelně spolupracujeme.

Co nás čeká v roce 2009

V únoru na třídní výpravě oslavíme významný skautský svátek „Den sesterství“.

V březnu se uskuteční jednodenní výprava.

Na dubnovou akci jsou zváni všichni rodiče, aby si společně se svými dětmi vyzkoušeli na vlastní kůži skautský program. Na této akci se dozvíte důležité informace o letním táboře.

Květen bude ve znamení výročí. O víkendu 15. - 17. 5. proběhnou oslavy 90 let vyškovského skautingu. O týden později si připomeneme 6. výročí našeho roje.

V červnu nás čeká přeložená listopadová výprava a také grilování pouze pro rodiče.

V průběhu celého půlroku se děti mohou těšit na několik speciálních schůzek

Letní tábor

Hlavním bodem a vyvrcholením celého skautského roku je letní tábor. Letošní tábor jsme přizpůsobily věku světlušek, a proto mimořádně bude trvat 11 dní.

Byly bychom rády, kdybyste dětem umožnili účast na táboře. Bude uspořádán tak, aby si i naše nejmladší členky přišly na své.

Tábor se uskuteční 19. 7. - 29. 7. 2009 na tábořišti u Otaslavic.

Praktické informace pro rodiče nováčků

V tomto pololetí se uskuteční třídní výpravy. Do základního vybavení pro tyto výpravy patří karimatka, spacák a 3díná jídelní miska (ešus). Všechny věci na výpravu je nejlepší sbalit do jednoho batohu.

Významným skautským prvkem je skautský kroj. Byly bychom rády, kdyby do konce školního roku měly kroj všechny světlušky. Cena se pohybuje okolo 450 Kč. Prosíme, abyste po novém roce postupně nahlásili číslo košile, o kterou budete mít zájem (dětské košile jsou ve velikostech 128, 134, 140, 146, 152, 164 a 170). Dodání kroje obvykle trvá delší dobu.

Informace pro všechny

Prosíme, omlouvejte děti, pokud nepřijdou na schůzku. Když víme, pro kolik dětí máme program připravovat, bude kvalitnější.

Vedení 7. roje světlušek Vám přeje příjemně prožité Vánoce a všechno nejlepší do nového roku.

vedoucí oddílu

Petra Brandýsová

s.o.f.i.e@centrum.cz

tel: 732 823 739

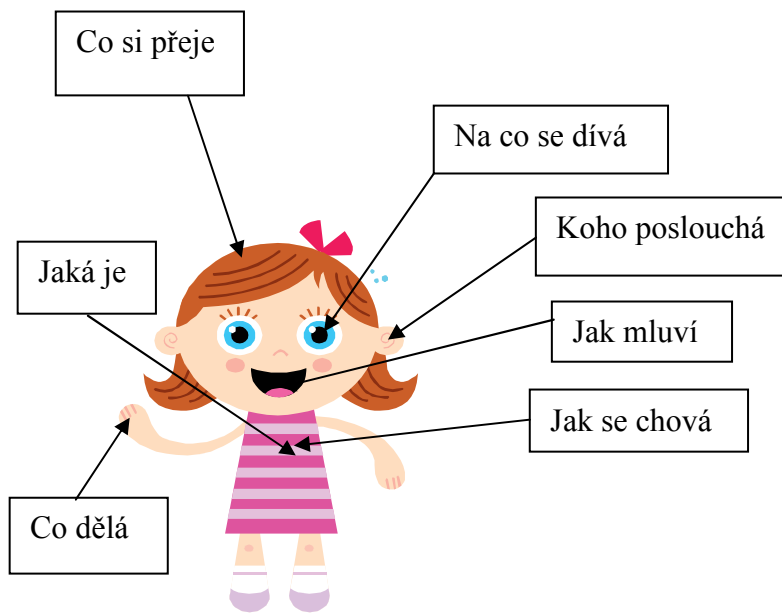
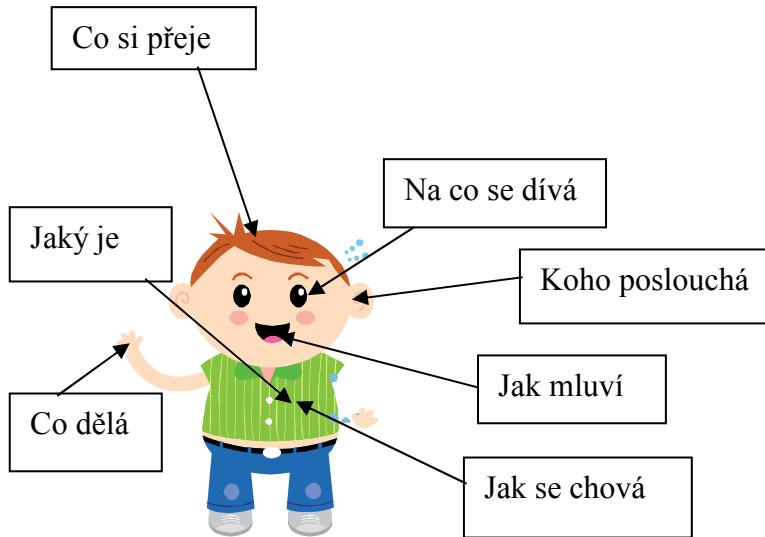
zástupce vedoucí oddílu

Lucie Přikrylová

lucyp@centrum.cz

tel: 608 257 345

PŘÍLOHA Č. IV: NÁVRH KRESBY - PANÁČEK

PŘÍLOHA Č. V: PLÁN ČINNOSTÍ SKAUTSKÉHO STŘEDISKA VYŠKOV

JUNÁK – svaz skautů a skautek ČR

středisko Vyškov

Přehled akcí 2008/2009

2008

Prosinec 2008	Vánoční trhy	Město Vyškov
20. 12. 2008	Betlémské světlo	roznáška světla z Betléma, celost. akce

2009

2. – 4. 1. 2009	Tříkrálová sbírka	Charita
jaro 2009	zdravotnický kurz	Zdravotník zotavovacích akcí – otevřený i pro „neskauty“

7. 3. 2009	Skautské lezecké závody	Pustiměř
24. 4. 2009	Den v krojích	Svátek Sv. Jiřího patrona skautů
30. 4. – 3. 5. 2009	Vídeň	rádcové

22. -24. 5. 2009 Oslavy 90. let skautingu ve Vyškově

květen 2009	Květinový den – celostátní sbírka
červenec – srpen	tábory Podivice, Studnice
září 2009	Postavme školu v Africe – celostátní sbírka
prosinec 2009	Vánoční trhy Betlémské světlo